

Den uansvarlige politiledelsen

(VG) 20.12.2014 11:45

De samme sjefene i Oslo-politiet som feilet under 22. juli-terroren, satt med ansvaret for Nobelskandalen i Oslo Rådhus. Hvorfor får ingen av dem sparken? Vi må snakke om ansvar.

Tidlig i høst klarte en mann å komme seg over et gjerde til Det hvite hus i Washington, D.C. Mannen var aldri i nærheten av president Barack Obama eller noen i hans familie. Det som

VG følger

Nobels fredspris

Terrorisme

skjedde, toppet flere uheldige episoder der Secret Service-agenter hadde tabbet seg ut. Dette siste **sikkerhetsbruddet** ble regnet som så alvorlig at Secret Service-sjef Julia Pierson måtte gå.

Pierson sa i et avskjedsintervju at hun etter høringer i Kongressen forsto at de folkevalgte hadde mistet tilliten til hennes evne til å drive organisasjonen videre.

Smak på det. Det hadde skjedd betydelige sikkerhetsbrudd i hennes organisasjon. De som hadde ansvaret for presidentens sikkerhet hadde sviktet. Som Secret Services øverste leder tok hun ansvaret.

I USA har de en tradisjon for å plassere ansvar. Den som har ansvaret, må ta konsekvensene når noe går galt. Ofte betyr det at toppsjefen må gå.

Amerikanerne har **to ulike begreper** som begge handler om ansvar: Responsibility, som omtrentlig oversatt betyr å ha det direkte ansvaret for det som skjer. Og accountability, som er vanskeligere å oversette direkte, men som handler om å bli stilt til ansvar, om å ta det overordnede ansvaret.

Malala

Under Nobelprisutdelingen i Oslo Rådhus nylig fikk vi dette årets verste politiskandale. Malala er et av verdens mest truede mennesker. Hun mistet nær livet da en terrorist hoppet inn foran henne i en liten buss og skjøt henne i ansiktet. Under Nobelprisutdelingen i Oslo hoppet en mann rett i synet på henne og veivet med noe, som viste seg å være et flagg.

Selv i en sammenheng der hun for en gangs skyld burde kunne ta for gitt at hun var trygg, klarte ikke politiet å beskytte henne. Politiet hadde altså hverken klart å stanse aksjonisten i døren, på tross av at han ikke hadde billett, eller lagt merke til ham mens han beveget seg frem til første rad.

Her var det både systemfeil og menneskelige feil. Det handler antagelig både om struktur og ledelse. Vi har sett det før. Gjorv-kommisjonen skrev i sin rapport mye om problemer med kultur og ledelse i politiet.

Og hvem frontet Oslo-politiet, som hadde ansvaret for sikkerheten? Jo, stabssjef Johan Fredriksen og visepolitisjef Roger Andresen. Begge husker vi fra 22. juli, da så mye gikk galt. De beklaget, og bedyret at slikt ikke skal skje. Nei, slikt skal ikke skje. Men det skjedde. Uten at det ser ut til å få konsekvenser for noen andre enn den unge meksikaneren som ble sendt ut av Norge. Ingen har ansvar, og ingen tar ansvar.

Smuldret tynt utover

I Norge snakker vi ofte om ansvar som noe uforpliktende, en ullen størrelse som handler om alt og ingenting. Etter den massive beredskapssvikten da terroren rammet oss 22.juli 2011, tok statsminister Jens Stoltenberg ansvar ved å bli sittende. Mannen

Terrorangrepet 22. juli

Terrorangrepet 22. juli - Politiet og beredskapen

Politi-hverdagen

Politisk redaktør
hanne.skartveit@vg.no

annonse

som hadde sittet som den øverst ansvarlige for nordmenns sikkerhet i seks år forut for terroren, tok altså ansvaret for alle manglene ved å fortsette i den samme jobben.

Denne bakvendte måten å tenke på, delte han med alle andre ledere som satt med ansvaret da beredskapen brøt sammen. Det de skulle ha gjort, var å markere overfor de etterlatte, og overfor nasjonen, at de forsto alvorret. Men i stedet for å bære ansvaret, smuldret de det tynt utover og fortsatte i jobbene sine.

De som etter hvert forlot sine stillinger, oppga helt andre begrunnelser enn svikt i beredskapen. Blant dem finner vi daværende justisminister Knut Storberget og de to toppembetsmennene i Justisdepartementet.

De samme ansiktene

Gjørv-kommisjonen pekte på store feil og mangler i Oslo-politiet. Dette handlet både om grunnleggende planlegging, trening og struktur, og om faktisk håndtering da det smalt. Heller ikke i Oslo-politiet var det noen som sto frem og tok ansvar. Oslos politimester Anstein Gjengedal gikk kort tid etter av med pensjon. Han gjorde det klart at han aldri hadde vurdert å trekke seg som følge av kritikken mot Oslo-politiet under hans ledelse.

Da **terroralarmen** gikk i sommer, så vi igjen noen av de samme ansiktene. Fungerende politidirektør Vidar Refvik hadde den samme posisjonen sommeren 2011. Da bomben smalt i regjeringsskvartalet, forsto han ikke at det var terror, og han sørget hverken for å heve beredskapsnivået, eller for å skape klare kommandolinjer i timene etterpå.

Høyere lønn

Ansvar som ikke blir plassert, er farlig. Det svever rundt, og skaper uro og usikkerhet. Det er de på toppen som må ta ansvaret. Ansvar kan ikke skyves nedover. Toppledere skal sørge for at systemer fungerer, at det er struktur og rutiner. Vanlige ansatte skal ha rom for å feile. Toppledere har ikke det privilegiet. De er godt betalt for å sørge for at ting fungerer - og må ta konsekvensen når noe går alvorlig galt.

I politiet får ikke ledere sparken. Tvert om får mange av dem høyere lønn. Dagbladet kunne nylig avsløre at de 50 best betalte ansatte i Politidirektoratet i løpet av knappe to år har økt lønnen sin med 150.000 kroner i gjennomsnitt. Noen av dem var nyansatte, andre hadde fått en kraftig økning av sin tidligere lønn.

Denne uken kunne VG fortelle at **tilliten til politiet** har gått opp igjen, og er høy. Det er en enorm ressurs at nordmenn stoler på politifolk de møter i hverdagen. Tilliten i befolkningen er viktigere i kampen mot terror enn skarpladde våpen.

Politiet bæres nå oppe av solide og velutdannede tjenestemenn. Både de og vi fortjener bedre enn en, bokstavelig talt, ansvarsløs politiledelse.

annonse

The advertisement is set against a dark red background with white bokeh lights. On the left, a woman is shown in a dark room reading a book. In the center, a tablet displays the cover of the book 'KEPLER STALKER' by Kriminalroman. To the right, there are two gift cards: one black with a white gift icon and the text 'Gavekort på 300,-' and 'E-bok', and another red with the text 'GAVEKORT' and 'E-bok'. Below the cards are several wrapped gifts. The text 'E BOKGAVE' is prominently displayed in white. In the bottom right corner, there is a white decorative branch and the text 'EBOOK.NO'. Two white circles containing the letters 'e' and 'bok' are positioned to the left of the tablet.